

1965-ben: a Bánk bán, a Turandot, a Tragédia

Ugrásszerűen nőtt a külföldiek érdeklődése

Idén is gyarapodott a játékok hírneve

Tari János igazgató nyilatkozata

Tari János, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója tegnap, szombaton délelőtt fogadta a Népszabadság, a Dél-Magyarország és a Csongrád Megyei Hírlap munkatársait és nyilatkozatot adott a játékok idei várható eredményeiről és az 1965. évi programról. Nyilatkozatát az alábbiakban közöljük.

Bár a Szegedi Ünnepi Hetek még nem fejeződtek be, néhány jelentős eseményről máris szólhatunk. Az idei nagymértékben megnőtt idegenforgalmon belül, szinte ugrásszerűen emelkedett Szeged külföldi látogatottsága, ami elsősorban kétségtelenül a szabadtéri játékok javára írható. A hazai vendégek mellett imponáló számban látogattak el hozzánk Európa csaknem minden országából, s a Jugoszláviával kötött könnyített határlépcsős lehetőség következtében több ezren érkeztek és érkeznek hozzánk a déli szomszéd országából. Ez is azt bizonyítja, hogy az 1964. évi programnak nagy a vonzóereje. Úgy gondoljuk, hogy a játékok mellett a Szegedi Nyári Egyetem, az Országos Nyári Tárlat, a kiállítások gazdag sorozata, az ifjúsági karnevál és a különféle sportrendezvények is jól szolgálták a hazai és a külföldi vendégek szórakoztatását, művelődését.

A szabadtéri játékok idei műsorának megvalósítását jelentős művészi teljesítményként értékeljük, még akkor is, ha egyes bemutatókkal kapcsolatban jogosan merülnek fel problémák, vitatémák. Mindent egybevetve alkotó munkát jelentett az ország előadóművészetében a Vidróczki eredeti bemutatója, A fából faragott királyfi új koreográfiája,

Honegger Johanna a máglyán című oratóriumának hazánkban először szcenírozott előadása és a Kisbojtár feloldozása a szegedi szabadtéri színpadra. Meggyőződésünk, hogy a Dóm tér kínálta lehetőségek művészi felhasználásában jelentős eredmény a Bartók- és a Honegger-mű színreállítása. Az idei műsor összességében és részleteiben is hozzájárult a Szegedi Szabadtéri Játékok országos és nemzetközi hírnevének további gyarapításához. Eredményes volt a nagyigényű művészi erőfeszítés és mellette a művészi kísérletezés, hiszen ez alapja a művészeti élet fejlődésének és így időnként feladata a Szegedi Szabadtéri Játékoknak is.

Szegedi Ünnepi Hetek, 1964

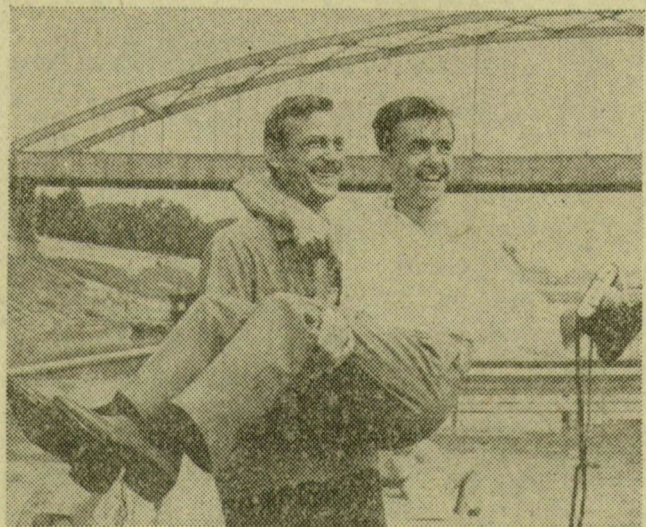
Örömmel közölhetem, hogy lényegében elkészült már az 1965. évi műsortervezet. A játékokat jövőre július 24-től augusztus 20-ig rendezzük meg. Az eddigi évektől eltérően már most, a játékok utolsó hetében bejelenthetjük a jövő esztendő főbb bemutatóit. Az ünnepi heteket ismét Erkel-operával nyitjuk. Kiváló szereposztásban kívánjuk bemutatni a Bánk bánt, amelyhez nagyszerű tapasztalatokkal szolgál a sikeres 1962-es előadás. Az akkori bemutató igazolta az opera szabadtéri előadásának jogosultságát.

Jövőre ismét műsorra tűzzük a szegedi játékok hagyományos darabját, Madách Imre: Az ember tragédiáját. Nagy magyar klasszikus művünk új rendezésben, újabb szereposztásban és új díszletmegoldásokkal kerül a közönség elé. Tapasztalataink szerint a nagy tömegeket mozgó népszerű olasz operák igen közkedveltek szabadtéri színpadunkon is. A Verdi-bemutatók után jövőre Puccini-operát adunk elő. A játékok felszabadulás előtti korszakában nagy sikert kiváltott Turandot remélhetően most még hatásosabb, magasabb színvonalú előadásban kerül színre. Több híres külföldi művészt kérünk fel vendégszereplésre és a megszokott, nagy létszámú zenekar, énekkar, balettkar működik majd közre.

Jövő évi műsorunknak e három említett darab máris biztos pontja, de tárgyalásokat folytatunk neves külföldi balettcsoporttal vendégjátékról is. Az 1965. évi programban még egy bemutató szerepel, melyet az igazgatóság később határoz meg.

Ez a műsor alkalmazkodik a Szegedi Szabadtéri Játékok korábban meghatározott koncepciójához. Eszerint továbbra is a nemzeti és az egyetemes opera-, drámairodalom kiemelkedő alkotásait állítjuk színpadra, de helyet kap programunkban a balett és néptáncművészet, valamint a klasszikus daljáték.

Bizunk abban, hogy jövőre is sok ezer hazai és külföldi vendég gyönyörködik, szórakozik, művelődik a Szegedi Ünnepi Hetek rendezvényein, a szabadtéri játékok előadásain.

SÉTA a Tisza-parton

Valójában a Dóm térre kellett menni a Magyar Állami Népi Együttes tagjainak délelőtti próbára, s oda is indultak a Petőfi diákközhonból — éppen csak egy kis kerülővel. Korábban indultak volt hát idő játékokra, nézelődésre a parton.

Milyen szép ilyenkor a Tisza! Léka Géza, Ulmann Éva, Laczkó Mária, Zsély Mihály és Erdélyi Tibor szemlélődik a rakpartnál, a köfal mellett. De pár másodperc múlva már izgalom támad. A hatalmas természetű Erdélyi Tibor felkapja a Kisbojtárt, mint a pelyhet, és... csak a lányok sikoltoznak. Utána szépen leteszi, vigyázva, nehogy rosszul essen és beteget kelljen jelenteni.

A Roosevelt téren birkapaprikás illata száll a bográcsokból. Hát ezt meg kell nézni! Az öreg juhász szakértelemmel fordít a bográcsra — hadd lássák a népi együttes tagjai, hogy ez is művészet!

Az is megesik, hogy a főtér kerül lencsevégre... Mikközben Zsély Mihály, a Kisbojtár két csinos táncost fényképez, egy másik lencse zárja órá kattan.

S végül, próba előtt, sétálhattak volna-e jobb helyre, mint a néprajzi múzeumba? Megsodódták az öreg paprikaköltőt, megnézték a népi szerszámokat, s úgy indultak a Dóm térre, a kollégium tornatermébe.

Milyen szép ez a város! — sóhajtottak fel többször is.

Hát még ha minden részét bejárnák! — büszkélkedtünk mi, szegediek. De erre most nincs idő. A program három szóban foglalható össze: próba... próba... próba.

SZEGEDI KÉPESKÖNYV

A szegediek és a Szegedre látogató idegenek már régóta igénylik a város életét, arcátát híven tükröző kalauz, afféle szegedi Baedeker kiadását. Több kisebb-nagyobb füzet, könyvecske, köztük a viszonylag legjobban sikerült a „Napfény városa, Szeged” című kiadvány után most végre az idei ünnepi hetekre megjelent a Szegedi Képeskönyv. Most is majdnem megkészt és tervezett idegennyelvű példányai még mindig nem láttak napvilágot, de így is örömmel vehettük kezünkbe a valóban reprezentatív kiállítású, gazdagon illusztrált, több mint 100 lapos könyvet Szeged m. város tanácsa idegenforgalmi hivatalának kiadásában, a Panoráma Idegenforgalmi Szerkesztőség sajtó alá rendezésében.

A 30 lapos városismertető részt a magyar újságírás egyik kiemelkedő egyénisége, Ruffy Péter, a Magyar Nemzet főmunkatársa írta. A már-már eltűnőfélben levő klasszikus magyar riportázs avatott tollú fenntartója és továbbfejlesztője ezúttal is a töle megszokott hangulatos stílusában iponálban gazdag tárgyi ismeretanyaggal, megfigyelő készséggel rajzolja elénk Szegedet, a város múltját, mai életét, benne a szegedi embereket és a város légkörét. Az ismertető leírásokat izes történetekkel, irodalmi idézetekkel, adomákkal fűszerezi. Megragadó és jóleső az a melegség, az a Szeged-szeretet, amellyel fővárosi ember léte is e Tisza-parti városról ír. Adatközlő sorait is át-meg át-hatja a nem elfogult, de mégis a város utcáit szívet, szeretettel, nyitott szímmel járó újságíró egyénisége. Elolvasása után az idegen jól

rendszerezett összképet, összbemutatót szerez Szegedről, de még az itt születettek is sok újat, vagy alig ismertet találhatnak e könnyed olvasmányban városukról.

A kötet másik kétharmada a tulajdonképpeni képeskönyv. Összesen 67 oldalas, színes nyomású kép mutatja be a várost. Szellemes a képek rendszerezése, a hat fejezetre osztás, amelyek mindegyike előtt egy-egy társalgó irodalmi idézet áll Mikszáth-tól, Mórádtól, Kossuth Lajostól, Móricz Zsigmondtól, vagy éppen egy Dankó Pista dalból. Sajnos azonban e képeskönyv résszel mégsem lehetünk igazán elégedettek, közel sincs összhangban a bevezető tanulmányokkal.

Nem állítjuk, hogy nem nyújt az idegen számára sokoldalú képet a városról, de a bennszülött szegediek nyomban észreveszik, hogy ez több, helyesebben sokoldalúbb és gazdagabb is lehetett volna. Az az érzés támad az embernek, mintha a szerkesztő valamiféle meglevő képanyagból kényszerült volna összeállítást adni, holott a saját elgondolása, terve szerint kellett volna összeállítania, válogatnia a szükséges képanyagot. A koncepciózusság hiánya szembeötlő: némely témából sok, másból pedig semmi, vagy jóformán semmi sem kap fényképes dokumentációt. Csak néhány jellemző példát erre. A szegedi népelet, a népi emlékek

egyáltalán nem kaptak helyet, pedig Ruffy külön felkelti a figyelmet bevezetőjében az alsóvárosi napsugárdíszítés házakra. Megemlíti a merengő Juhász Gyula-szobrot is, amelyet ugyancsak hiányolhat az olvasó. A fehértavi halászatról két képet is talál, de a tiszairól semmit. A »Szeged, íze!« képfelvezetőben (97. lap) Móricz Zsigmond érzékletes sorait olvassuk bevezetőül: „Az ereszek alatt, a kerítések fölött, a fákon és a galamducokon mindenütt paprikafüzérek. Valami olyan egzotikus dísz ez, hogy ennek kedvéért idegenforgalmat lehetne indítani Kalkuttától és Londontól kezdve akárhonnán, mert ez valami csodálatos specialitás. Gyönyörű.” Kép mégis róla. Csupán egy paprikafüzéres raktári felvétel (101. lap) egy fehércsipesz tisztviselővel.

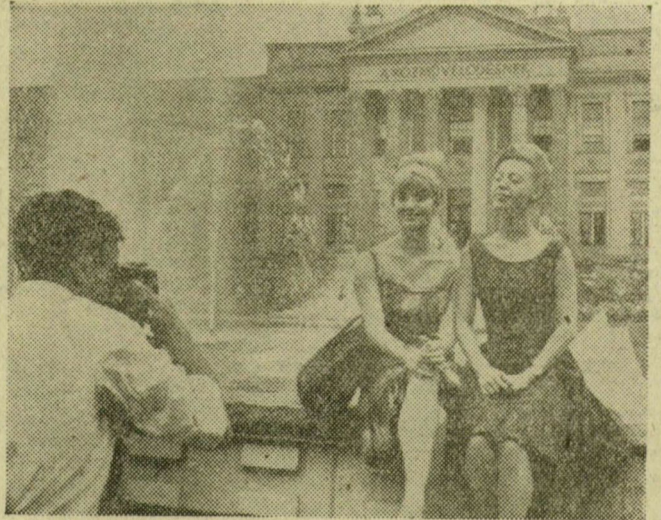
A gyenge képszerkesztés mellett a felvételek maguk sem mindig a leg-szerencsésebbek. Nem tudni milyen kánikulai de-lélőn készülhetett legtöbbjük, de olyan kihaltak a szegedi utcák, mint valami Szaharában. A „Fényeső a nyár-éjszakában” című tűzijátékos Dóm-téri kép is (64. lap) félig üres nézőteret mutat, nyilván mert próbán és nem előadás-son készült. (De honnan tudja ezt az idegen olvasó?). Ezenkívül is a felvételek egy

része igen előnytelen oldalról mutatja be tárgyat. (Csak zárójelben jegyzem meg, nehogy lokálpatriotizmus vádjá érjen: a szegedi fényképeszek, fotóriporterek — akik sajnálatos módon egyáltalán nem kaptak szerepet a képeskönyvben — bizonyára ki tudták volna egészíteni a Fővárosi Foto Vállalat és az MTI Foto felvételeit.)

Több bosszantó tárgyi tévedés is szemet szúr. Például a szabadtéri játékoknál egy kép alatt e szöveg áll: „Részlet az Aida előadásából” (63. lap). A kép nem a szabadtéri játékokon, hanem a Szegedi Nemzeti Színházban készült és nem az Aida előadásából hanem a Nabuccóból való. — „Könyvországban; a megyei könyvtár olvasóterme” — a 80. lapnak így jelzett képe nem a megyei könyvtárban, hanem a városi Somogyi Könyvtárban készült, és nem az olvasótermet, hanem a könyvtárt mutatja be. S még említsük meg az utolsó képet (105. lap): „A mesterség művésze: szegedi papucskészítő”. A képen azonban véletlenül sem található szegedi papucsot, merthízen a derék mester bocskorokat készít.

Kár, hogy e szép, olyanira várt kiadvány megjelenése feletti örömről a szerkesztési felületesség oly sok örömcseppet vegyített. Talán az idegennyelvű kiadásnál legalább részben kiküszöbölhetők lesznek e hibák, s egy magyar nyelvű, remélhető újabb kiadásnál pedig gondosabb munkával mindannyiunk teljes öröme-re, az idegenek legteljesebb hasznára szolgálhat e nagyra hivatott könyvecske.

Lőkös Zoltán

(Somogyiné felv.)